

У Німеччині майбутньому адвокату необхідно пройти подвійну перевірку знань і навичок. По закінченню п'яти семестрів навчання здається перший державний іспит, для здачі якого надається дві спроби. Після здачі іспиту видається диплом державного університету Німеччини й можна працювати юридичним консультантом у певних фірмах, але лише в тих, які не спеціалізуються на юридичній проблематиці, наприклад, юристом у певних туристичних чи медичних фірмах. Другий іспит складається після проходження стажування. Даний іспит проводиться під егідою міністерства юстиції відповідної землі. Саме міністерство юстиції вирішує всі організаційні питання: розробляє програму, формує екзаменаційні питання й екзаменаційну комісію та інше. Важливим моментом є те, що другий іспит має на меті перевірити не теоретичні знання, а практичні навички кандидата, тому і проходить після завершення практики. За статистикою другий іспит здають близько 60-ти відсотків кандидатів. (Геращенко А. Де краще стати адвокатом? [Електронний ресурс] / Геращенко А. // газета «Цензор.НЕТ», – 2016.)

Що ж до Італії, то людина котра хоче займатись адвокатською діяльністю повинна скласти державний іспит, який складається з двох частин: письмової та усної. Письмова частина складається з трьох випробувань, підготовлених Міністерством Юстиції Італії: виклад мотивованого рішення по одному з двох питань в галузі цивільного права; виклад мотивованого рішення по одному з двох питань в галузі кримінального права; розробка та підготовка судового акта за запропонованим питанням в одній з областей права (цивільне, кримінальне або адміністративне).

Тільки після отримання позитивного результату з письмового іспиту, кандидата допускають до усної випробування. Перш за все буде проведено опитування з 5 предметів на вибір з наступних дисциплін: процесуальне право (обов'язкова дисципліна), конституційне право, цивільне право, комерційне право, трудове право, кримінальне право, адміністративне право, податкове право, цивільне процесуальне право, кримінально-процесуальне право, міжнародне приватне право, церковне право.

Потім кандидату задають кілька питань на знання прав і обов'язків адвоката.

Після здачі іспиту необхідно прийняти присягу перед судом і записатися до реєстру Адвокатської палати, і нарешті, людина може реалізуватись в цій професії.

Отже, аби стати адвокатом потрібно докласти немало зусиль, неважливо в якій країні чи на якому континенті. Сам процес аби стати адвокатом в Україні міняється та буде ще змінюватись багато разів. На мою думку, нам потрібно перейняти досвід інших держав у цьому питанні. Також логічніше було б спочатку кандидату проходити стажування, а потім складати іспит.

Проте, одне залишиться незмінним це серйозність цієї професії, її соціальна значимість. Тому, і призначення всіх випробувань має полягати у відсіюванні людей, які не спроможні бути адвокатами. Все ж всі ці етапи вони досить схожі між собою в усіх країнах, тому залишається лиш перейняти позитивний досвід, щодо цього питання, однієї держави в іншій.

Селих Є.М.

*студент 2-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ЮВЕНАЛЬНА АДВОКАТУРА: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

На сьогодні становище неповнолітніх в Україні викликає цілком обґрунтоване занепокоєння, адже порушення прав саме цієї категорії населення постало надзвичайно гостро в останні роки та вимагає визначення нових підходів до захисту їх прав у суді. Загальновідомим фактом є те, що у нашій державі до сьогоднішнього дня не створено підвалин ювенальної юстиції, зокрема, спеціалізованої ювенальної адвокатури, яка б дозволила залучити до вирішення окремих категорій справ найбільш висококваліфікованих фахівців, що призвело б до підвищення якості правосуддя у справах з участю неповнолітніх. Проте все ж таки можна сказати, що кроки на шляху становлення даного інституту уже зроблені. І саме тому розгляду питань про український та світовий досвід в організації ювенальної адвокатури була і присвячена наша робота.

У США ще в XIX ст. стало очевидним, що відсутність адвокатів, при розгляді справ малолітніх, породжувало небезпеку порушення їхніх прав, загрожувало неповнотою розслідування, прогалинами в доказовій базі. Так в 1966 році, по справі Кент проти США, Верховний Суд США вперше в історії країни визнав право неповнолітнього на певні процесуальні гарантії в дитячому суді «на належну правову процедуру і справедливе поводження» та право адвоката неповнолітнього ознайомлюватись з матеріалами справи. На сьогоднішню поправку до Конституції США гарантує кожному без виключення право на захисника. Варто зазначено, що детально передбачені моделі забезпечення захисту незаможним обвинуваченим: призначення приватних адвокатів, контрактна система і програми державних захисників.

Розглядати європейський досвід в організації ювенальної адвокатури можна на прикладі Німеччини. Так в практиці цієї країни ще в XX ст. виникало питання, як вчинити з неповнолітнім, якщо він, в силу різних причин, пішов по кривій стежці. На це питання знайшлась аргументована відповідь: найкращий спосіб виправити малолітнього злочинця - не позбавляти його волі, а виховувати. Незважаючи на те, що в законодавстві Німеччини відсутнє положення про обов'язкову участь адвокатів, існують тверді гарантії на забезпечення прав дитини в суді. Так організуються спеціальні заклади, в яких неповнолітній має можливість використати юридичні послуги. При судовому розгляді справи дитині завжди роз'яснюється можливість мати представника в суді. В разі відсутності належного матеріального забезпечення дитини допомога надається безоплатно, при чому неповнолітній може самостійно вибрати собі спеціаліста. На противагу можна сказати, що в практиці Англії держава повністю виплачує послуги адвоката, незалежно від того діє він за вибором неповнолітнього чи наданий державою (Предеина И.В. Правовые и теоретические основы развития ювенальной юстиции в России / И. В. Предеина // Дис. канд. юрид. наук. – Саратов, 2005. – 111 с.).

В Україні участь адвоката при провадженні досудового слідства і в розгляді кримінальної справи в суді про злочини неповнолітніх є обов'язковою (ст. 52 КПК). Неповнолітній згідно зі ст. 54 КПК України може відмовитися від конкретного захисника, але не від здійснення його захисту. У цьому випадку захисника замінюють на іншого. Однак на практиці нерідко зазначені вимоги закону з різних причин не виконуються. Усі процесуальні дії проводяться в присутності захисника, а якщо неповнолітній не досяг шістнадцяти років або його визнано розумово відсталим, то на розсуд слідчого чи прокурора, або коли є клопотання захисника – можуть бути присутні педагоги або лікарі. Проте органи досудового слідства нерідко порушують і ці вимоги закону. Судовий розгляд у справах про злочини неповнолітніх проходить за дещо спрощеним порядком. Зокрема, не проводиться судове слідство та судові дебати. Натомість заслуховується пояснення неповнолітнього та його захисника (Тарасова, Е. П. Детский суд за границей и в России [Текст] / Е. П. Тарасова. — М.: Тип. Рус. Т-ва, 1912. — 90 с.).

На сьогодні досить поширеною серед науковців є думка, що ювенальна адвокатура пов'язана зі злочинністю неповнолітніх та спрямована на захист неповнолітніх осіб саме в кримінальних справах. Але Концепція «Створення та розвиток ювенальної юстиції в Україні» передбачає, що ювенальний суд розглядає також і цивільні справи, де стороною є дитина [5]. Ювенальна адвокатура здійснює також захист неповнолітніх осіб у адміністративному провадженні. КпАП на відміну від кримінально-процесуального закону не містить постанов щодо закритого порядку розгляду справ неповнолітніх та обов'язкової участі захисника. І якщо останнє є зрозумілим, оскільки більшість справ про адміністративні правопорушення неповнолітніх є порівняно нескладною, хоча іноді і вимагає втручання кваліфікованого фахівця у галузі права, то гласність судового процесу створює можливість для стигматизації неповнолітнього, що суперечить визнаним стандартам ювенальної юстиції. В адміністративному провадженні держава не забезпечує право на безоплатного адвоката, то ж тут усі фінансові витрати полягають на батьків неповнолітнього.

Найбільшої уваги та наслідування заслуговує ставлення держави до проблем захисту незаможних обвинувачених дітей. І якщо на даний момент подібні положення в Україні започаткувати складно в силу різних економічних труднощів, то в майбутньому, віриться,

держава буде спроможна приділяти більшу увагу та необхідні ресурси цим проблемам, спираючись на досвід зарубіжних країн.

Варто зауважити, що неприйняття мір адвокатським співтовариством щодо питань «дитячої адвокатури», а також відсутність фінансування таких структур приводить до того, що неповнолітні не отримують належної кваліфікованої допомоги. Практика показує, що в основному допомогу дітям надають адвокати, що мають достатньо невеликий опит роботи.

На завершення можна сказати, що система захисту неповнолітніх у зарубіжних країн, незважаючи на відсутність інституту обов'язкової участі захисника у справах неповнолітніх, стоїть на досить високому рівні: здійснюється фінансування різних програм захисту неповнолітніх, також більшої переваги надано саме виховним роботам з дітьми. Окремі положення можуть бути запозичені і нашою правовою системою. Звичайно наша правова система практично не відстає від світових показників, але все ж таки створенню спеціальних ювенальних представницьких органів є неупередженою задачею, яку має виконати наша держава в майбутньому.

Третьякова А.С.

*студентка 5-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ВИМОГИ ДО ПРЕТЕНДЕНТА В АДВОКАТИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Кожна правова держава на законодавчому рівні закріплює та гарантує, що права і свободи людини є головним обов'язком держави. А для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах діє такий правовий інститут як адвокатура. Метою статті є аналіз та дослідження норм іноземного законодавства, з метою з'ясування які вимоги висуваються до претендента в адвокати.

Розглядаючи французьке законодавство, а саме «Основний закон про статус адвокатів» № 71-1130 від 31 грудня 1990 р., слід сказати, він закріплює такі основні вимоги до кандидата на посаду адвоката: обов'язкова наявність французького громадянства або громадянства держави-члена ЄС; наявність диплома магістра права першого ступеня чи еквівалентний йому диплом; наявність Сертифіката про присвоєння статусу адвоката. Для отримання Сертифіката особа, яка бажає здійснювати адвокатську діяльність, повинна скласти іспити на присвоєння такого статусу. Для цього обов'язково потрібно пройти курс спеціального навчання у регіональному центрі професійного навчання або у школі професійної освіти колегії адвокатів. Увесь курс навчання складається з трьох етапів, кожен із яких триває 6 місяців. У процесі першого періоду вивчаються загальні питання діяльності адвокатів, а саме: статус, професійна етика, практичні аспекти адвокатської діяльності. Другий період присвячений індивідуальній програмі навчання у CRFPA (Місцевому центрі професійного навчання адвокатів) або в EFB (Професійній школі навчання колегії адвокатів), і виступає в якості професійного проекту, що дозволяє кандидату визначитися з конкретною сферою діяльності. Суть третього етапу полягає в стажуванні майбутнього адвоката. Після завершення навчання кандидат складає іспит, який складається з письмової та усної частин. Особа вважається такою, що успішно склала іспит, якщо у кінцевому результаті набрала 130 і більше балів. Після отримання Сертифіката про присвоєння статусу адвоката особа складає присягу перед апеляційним судом. Після цього молодий адвокат проходить ще дворічне стажування зі спеціальності і одержує посвідчення. Лише після цього його ім'я вноситься до списків ордену як повноправного члена. (Наталія Андрушко [електронний режим доступу]: - <http://naub.oa.edu.ua/2012/advokatura-frantsiji-na-suchasnomu-etapi-svoho-rozvytku/>)

У Російській Федерації встановлено пріоритет основних прав і свобод людини і громадянина, до яких і відноситься право громадян на судовий захист і право на отримання кваліфікованої юридичної допомоги. Важливу роль в їх реалізації відіграє російська адвокатура. Особливість її положення полягає в недержавному характері. Федеральний закон «Про адвокатську діяльність і адвокатуру в Російській Федерації» визначає статус адвоката як